

Den tidligere tjenestefriheds- og orlovspraksis, der medførte forholdsvis få rejser for den værnepligtige i et ellers fast reguleret liv på og omkring tjenestestedet, er i mange tilfælde afløst af en friere ordning, hvorefter de værnepligtige i vid udstrækning daglig tilbringer fritiden under private forhold og derefter indfinder sig på tjenestestedet ved tjenestetidens begyndelse. Tjeneste-fritidsforholdet nærmer sig således meget den almindelige arbejdstagers, hvorfor skader indtrådt under den værnepligtiges m. fl.s fritid, herunder især færdselsulykkestilfældene, ikke længere kan anses for en speciel risiko, der er forbundet med tjenesten.

Med den nu foreslåede formulering, som svarer til formuleringen fra før 1959, vil færdsels- og fritidsulykkestilfældene kun undtagelsesvist være omfattet af loven, ligesom dette er tilfældet efter ulykkesforsikringsloven og lovforslaget om arbejdsskadeforsikring.

Reglerne om de erstatningsberettigende sygdomme kan fortsat ikke tilpasses reglerne om erhvervsy sygdomme og visse særlig fremkaldte sygdomme i forslaget til lov om arbejdsskadeforsikring. Forslaget til lov om erstatning til skadelidte værnepligtige m. fl. indeholder derfor en særregel om erstatning for følger af sygdom, der kan henføres til tjenesten. Herudover har man anset det for rimeligt fortsat at bevare særlige regler for årslønsgrundlagets beregning for de indkaldte værnepligtige samt for anmeldelse.

Bortset fra de nævnte undtagelser er lovforslagets erstatningsordning på alle øvrige områder identisk med de tilsvarende områder i forslaget til lov om arbejdsskadeforsikring. Det findes derfor hensigtsmæssigt i en enkelt bestemmelse at henvise til de områder og regler i arbejdsskadeforsikringsforslaget, der finder tilsvarende anvendelse for den personkreds, der omfattes af den militære erstatningsordning, og kun bibeholde særregler for de ovenfor nævnte tre områder.

De økonomiske konsekvenser:

Antallet af ulykkestilfælde, der medfører erstatning efter den militære erstatningslov, svinger mellem 160 og 240 årligt. Statens udgifter ved gennemførelse af forslaget kan på grund af det ringe antal sager kun angives med forbehold.

Udgifterne til skader, indtruffet på vej til eller fra tjenestestedet, udgør ca. 10 pct. af de samlede udgifter til nye erstatninger eller 400-500.000 kr. årlig.

De årlige udgifter til kapitalerstatninger skønnes at ville falde med ca. 1,6 mill. kr. Det samme beløb skønnes at ville blive brugt til ménerstatninger.

Udgifterne til nye løbende ydelser ved de højere grader af erhvervsevnetab forventes uændrede.

Erstatning til enker for tab af forsøger kendes efterhånden kun ved dødsulykker blandt det frivillige personel i hjemmeværn og civilforsvar, da værnepligtige nu kun sjældent er gifte. Imidlertid drejer det sig ikke om mere end 1-2 dødsfald om året, som udgiftsmæssigt kun betyder lidt i sammenhængen.

De samlede udgifter for statskassen skønnes at blive af nogenlunde samme størrelsesorden som efter den gældende lov.

Såfremt alle rentemodtagere ønsker den ved forslagets § 11, stk. 3 og 5, muliggjorte kapitalisering af renten, vil der blive en éngangsudgift for staten på ca. 750.000 kr., fordelt jævnt over en 3-årig periode, dvs. 250.000 kr. pr. år. Udgiften modsvares af en årlig besparelse på 100.000 kr.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Bestemmelsen træder i stedet for gældende lovs § 1, stk. 1 og 2.

Opremsningen af de persongrupper, der omfattes af loven, er forenklet.

Samtlige værnepligtige omfattes af loven, uanset under hvilken form værnepligten aftjenes. Kontraktansatte i forsvaret er således også dækket i en periode, der svarer til værnepligtstiden. Dette gælder dog ikke kvindelige kontraktansatte, da kvinder ikke har værnepligt.

Personer, der aftjener værnepligten ved udførelse af bistandsarbejde i udviklingslande, omfattes også af loven. Disse har, skønt de ikke er nævnt i gældende lov, også tidligere været dækket, jfr. § 6, stk. 3, i lov nr. 272 af 4. juni 1970 om værnepligtens opfyldelse ved bistandsarbejde i udviklingslande. Dækningen gælder også under uddannelsesperioder, der indleder bistandsarbejdet.

Endvidere er frivilligt personel i hjemmeværnet og civilforsvaret omfattet af loven. Det drejer sig om personer, der gør tjeneste i hjemmeværnet/civilforsvaret uden vederlag eller mod et beskedent vederlag, og således ikke har denne tjeneste som hovederhverv. For hjemmeværnspersonel er kredsen af frivillige direkte defineret i hjemmeværnslovens § 9, nr. 1, litra b.

Efter civilforsvarslovens § 41 kan indenrigsministeren træffe aftale med organisationer og private personer om, at der overdrages dem opgaver, som står i forbindelse med lovens formål. Personer, der er medlemmer af sådanne organisationer, f. eks. Danske Kvinders Beredskab, vil være omfattet af